

GERRARAKO PRESTAKETAK. AEBak Bagdad estutzen ari dira; aurre egiteko prest dela dio Husseinen gobernuak

NBEko Segurtasun Kontseiluak areagotu egin du inportazio bahimendua

Erredakzioa | DONOSTIA

Nazio Batuen Erakundeko (NBE) Segurtasun Kontseiluak atzo erabaki zuen areago murriztea Irakek, *Petrolio elikagaien truke* programaren barruan, egin ditzakeen inportazioak; besteak beste, arma kimiko eta biologikoen ondorioei aurre egiteko sendagaiak daude debekuaren barruan. Aldeko 13 bozekin eta Siria zein Errusiaren boto txuriarekin onartu zen neurria. 1990ean ezarri zion bahimendua Segurtasun Kontseiluak Iraki.

AEBek eskatu dute bahimendua gogortzeko, Irakek azken hilabeteetan eskuratu dituen zenbait produktuk erabilera militarra izan dezaketela argudiatuta. Komunikazio militarrek oztopa ditzakeen hornikuntza elektronikoa debekatzeko ere galdegin dute.

Bestetik, AEBetako prentsan larunbatean zabalduriko albisteak gezurtatu zituen, atzo, Saudi Arabiako Gobernuak. *New York Times* egunkariaren arabera, Riad-ek baimena eman dio Washingtoni estatubatuarrek Saudi Arabian dituzten base militarrek Iraken aurkako eraso baterako erabiltzeko. Saud Al Faisal Atzerri ministroak, ordea, bere gobernuak konponbide diplomatiko baten alde eginiko apustua berretsi zuen atzo.

Gerraren aurka

«Egia nik prentsari joan zen asteen esandakoa da: Segurtasun Kontseiluak Iraki erasotzeko ebazpena aho batez onartuta ere, estatu arabiarrek gatazkari konponbide baketsua aurkitzeko lanetan jarraituko dutela, alegia», esan zuen atzo Al Faisalek.

Gerraren aurka agertu zen, atzo, Egipton bilduriko Golkoko Lankidetzarako Batzordea. Saudi Arabia, Bahrain, Arabiar Emirerri Batuak, Kuwait, Qatar eta Oman biltzen ditu.

Iraken masa suntsipenerako armen aztarnen bila dabiltzan behatzaileek metal-ekoizten dituen lantegi bat miatu zuten Bagdad. Honez gain, laborategi bat aztertu zuten, eta baita Irak hegoaldeko ura egokitzeke ola bat ere.

«Etxe guztietan armak, janaria, ura eta subiranotasuna dauzkagu»

Merkataritza ministroak dio herriak independentziari eusteko baliabide oro erabiliko dituela

Jose Mari Pastor | BAGDAD
Berriemaile berezia

Mohamed Mahdi Salek itzal berdea du. Armadako kidea izan ez arren, Irakeko Merkataritza ministroak eta uniforme militarrek gorputz bakarra osatzen dute azken hilabeteetan. Uniformea «krisi garaian» janzten du ile txuridun gizonak. Irakeko larrialdia aspalditik dator. Krisiak luzatzeko itxura guztia du, baita ministroaren janzkeraren koloreak ere. Mohamed Mahdi Sale militar sartu da gaur ere Bagdadeko Al Mansour hoteleko konferentzia aretora. Ministroaren atzetik, bi gizon berde sartu dira aretoko ate nagusitik haren itzal berdea zaintzeko.

Petrolio elikagaien truke programaren ardura du Irakeko Merkataritza Ministerioak. Golkoko Gerraren ondorioz, Iraken kontra jarritako bahimendu ekonomikoaren oinarriak dira. «Bahimendua ez zen benetan hasi Kuwaiteko gatazkarekin; bi urte lehenago jarri ziren horretarako zutabeak», argudiatu du Salek. «Zigorra 1988ko irailean hasi zen, Iranen kontrako gerra bukatu eta 45 egunera. AEBetako Kongresua Iraken aurkako bahimendua ezartzeaz mintzatu zen orduan lehen aldiz».

Ministroaren arabera, AEBen politika erasokorraren arrazoiak Washingtonen interes ekonomikoetan bilatu behar dira. «1968an iraultza egin arte, gure petrolio ondasunak AEBetako eta Erresuma Batuko konpainien esku zeuden. Herbeherek eta Frantziak ere zerbait zuten Iraken. Hemendik hartzen zuten petrolioaren truke, oso diru gutxi ematen ziguten, 500 milioi dolar besterik ez urtean. Iraultza egin eta gero, Saddam Hussein presidenteak nazionalizatu egin zituen gure petrolio ondasunak. Ondorioz, 1968an jasotzen genituen 500 milioi dolarretatik 25.000 milioi dolarretara pasatu ginen lau urteko epean. Geure ondasunak estatubatuar eta britainiarren eskuetatik kendu, eta herri irakiarri bueltatu genizkion».

la bi milioi hildako

Irakek Kuwait inbaditu eta gero, Washingtonek areagotu egin zuen Bagdad kontrako kanpaina, Londresen laguntzarekin. NBEk erabateko debekua

Irakiar bat gari zaku bat bizkarrean eramaten, herenegun, Bagdadeko Jamila merkatu nagusian.

MOHAMED MAHDI SALE
Irakeko Merkataritza ministroa

«Bahimenduaren ondorioz, 1.700.000 irakiar hil dira AEBen eta Erresuma Batuen erruagatik»

jarri zion Iraki, gairik esportatu edo inportatzeko. Herrialdeko ekonomiak okerrera egin du geroztik, eta horren ondorioak herriarrak sufritzen ari dira. «Zazpi urtean, 1990etik 1996ra, ezin izan dugu petroliorik esportatu, eta 180.000 milioi dolar galdu ditugu geure beharrak asetzeko. Bahimendua jarri aurretik, Irak goiko postuetan zegoen eskualdeko estatuen artean, bizibaldintzen arabera, NBEk berak egindako sailkapenean. Orain, ez dago halakorik. Urte hauetan, 1.700.000 irakiar hil dira AEBen eta Erresuma Batuen erruagatik, elikagai eta sendagai ezaren ondorioz».

Salek datuak ematen segitu du, iraultzaren aurretik azpiegi-

turarik egon ez arren, ondoren herrialdean egin ziren hobekuntzak gogorarazteko: autobideak, osasun zerbitzuak doan, haur hezkuntza eta doktoretza bitarteko ikasketak berdin... Zigor ekonomikoak hori guztia hautsi du, baina. Bahimendua indarrean jarri baino bi urte lehenago, Irakek 20.000 milioi dolar gastatzen zituen, urtean, gaiak inportatzeko. 1990etik 1997ra arte, aldiz, ezin izan zuen ezer erosi. Azken urte horretan, petrolio kopuru jakin bat esportatzeko baimena eman zion NBEk Bagdadi, diru horrekin jana eta botikak erosteko. Hala ere, petrolio saldaz lortzen duten diru guztia ez da irakiarren eskuetara itzultzen. «Zati handi bat gerra konpentsazioak eta NBEko arma ikuskatzaileen soldatak eta beste ordaintzeko hartzen dute», adierazi du Merkataritza ministroak. 1997tik 2002ko azarora arte petrolioaren bidez jaso dituen 60.000 milioi dolarretatik 10.000 milioi dolar baino ez ditu bereganatu Irakek. «Urteko 3.000 milioi dolar da hori. Bahimenduaren aurretik, 20.000 milioi dolar balio zuten gaiak inportatzen genituen, 18 milioi herriarrentzat. Orain, 26 milioi irakiar gara. Kontuak atera».

«Errazionamenduaren bidez, behar-beharrezko jana dugu Iraken. Gure herria prest dago erasoari aurre egiteko», esan du mehatxu militarri lotuta. «Etxe guztietan jana dugu, janaria, ura eta armak. Eta subira-

ERRAZIONAMENDUA

Oinarrizko gaien %95 Estatuaren kontura

Irakeko Estatuak kupoi bat banatzen du, hilero, familia bakoitzarentzat, oinarrizko gaiak eskura ditzaten. Hona pertsona bakoitzak jasotzen duena: 9 kilo irin, 3 kilo arroz, 2 kilo azukre, litro bat eta laurden olio, 200 gramo te, 1 kilo barazki, 1 kilo esne hauts, kilo erdi arropa garbigarri, eta kilo laurden xaboi. Urte bat baino gutxiagoko umeentzat 10 pote esne, jana, kilo eta erdi garbigarri, eta kilo laurden xaboi.

Estatuak %95 ordaintzen du, eta herriarrek 12 euro zentimo pertsonako.

notasuna. Armak banatu ditugu etxe guztietan. Herri irakiarra prest dago borrokatzeko».

Salek burua jaso du, eta aurrekoei begiratu die. Agerraldia hasi denetik, ahotsaren soinua gogortu du lehen aldiz, gerraren gaiak berotuta. «Vietnamdik bezala botako ditugu estatubatuarak. Ingelesekin ere berdin egingo dugu. 1920an milaka britainiar hil ziren, menperatu nahi izan gintuztenean. Bagdad bertan dute hilerri bat, Turkiaren enbaxada aurrean», esan du amaitzeko. Uniforme berdea mahaitik jaiki da gero. Eta bera-ekin batera, haragizko itzal bat irten da aretotik.